

Helse- og omsorgsdepartementet

Deres ref.: 22/3817

Vår ref.:

Dato: 25.11.2022

Høringsvar fra Norsk Manuellterapeutforening – forslag til endring i forskrifter som følge av at manuellterapeuter tas inn i autorisasjonsordningen for helsepersonell

Norsk Manuellterapeutforening, NMF, viser til høringsnotat av 14. oktober 2022 og takker for invitasjon til å avgi uttalelse.

NMF organiserer hovedtyngden av landets manuellterapeuter. Uttalelsen har vært behandlet av foreningens styre. NMF er del av Landsorganisasjonen i Norge, og vi viser til egen uttalelse fra LO.

Bakgrunn

Manuellterapeutenes yrkesrolle og fullmakter er fremdeles for lite kjent både blant pasienter og samarbeidende helsepersonell. Særskilt autorisasjon av manuellterapeuter innebærer viktig og avklarende informasjon, og vil medvirke til at flere pasienter kommer raskere til riktig behandler og der får relevant behandling. På samme måte vil autorisasjonen forbygge uklarheter i forholdet til samarbeidende helsepersonell. Begge forhold vil ha positive samfunnsøkonomiske effekter.

En medlemsundersøkelse i Norsk Manuellterapeutforening gjennomført i februar/mars 2022, i forkant av Stortingets autorisasjonsvedtak, viser at:

- Svært mange pasienter kjenner ikke til at manuellterapeuter kan ta hele ansvaret for undersøkelse og behandling av muskel- og skjelettplager.
- Praktiserende manuellterapeuter rapporterer at samarbeidende helsepersonell har manglende kunnskap om hvilke fullmakter yrkesgruppen har.

Ni av ti (91,3 %) manuellterapeuter i undersøkelsen opplyser samtidig at de vil søke særskilt autorisasjon som manuellterapeut når slik ordning blir iverksatt. Vi erfarer også at studentene ved landets eneste manuellterapeututdanning (Universitetet i Bergen) ønsker autorisasjonsordning bl.a. for å klargjøre yrkesrollen bedre.

Endringer i forskriftene

Manuellterapeuter ble tatt inn i autorisasjonsordningen etter forslag fra Stortingets helse- og omsorgskomiteé. Komiteen begrunnet endringen slik:

Flertallet er av den oppfatning at også manuellterapeuter burde inkluderes i autorisasjonsordningen. Manuellterapeutene fikk allerede i 2006 betydelig utvidede fullmakter overfor sine pasienter. Det innebar at alle da kunne gå direkte til manuellterapeut uten henvisning fra fastlege, og at de blant annet fikk adgang til å sykemelde og henvise til spesialist og til fysioterapi. Flertallet mener at hensynet til

pasientsikkerheten taler tungt for at manuellterapeutene tildeles autorisasjon som samsvarer med yrkesrollen.

En gjennomføring i tråd med stortingsvedtaket vil være, slik som departementet foreslår, å forbeholde fullmaktene som i dag ligger hos manuellterapeuter til autoriserte manuellterapeuter. Stortinget har som det fremgår understreket betydningen av at hensynet til pasientsikkerheten taler tungt for at manuellterapeuter får en autorisasjon som samsvarer med yrkesrollen. Av selve lovvedtaket følger forutsetningsvis at fullmakter og rettigheter vil bli forbeholdt autoriserte manuellterapeuter. Dette er avklarende og lovteknisk meget godt begrunnet.

På oppdrag fra NMF har Advokatfirmaet Hjort v/ansvarlig advokat Alex Borch foretatt en juridisk vurdering av konsekvenser av autorisasjon av manuellterapeuter, der det bl.a. heter:

- «Vi kan ikke se at det eksisterer noen rettslige skranker som hindrer lovgiver i å forbeholde bestemte rettigheter til autoriserte manuellterapeuter, uavhengig av om dette medfører at personer som tidligere hadde disse rettighetene, vil miste dem. Dette gjelder både fullmakt til å sykemelde, adgang til å henvise til sykehus og legespesialist, adgang til å rekvirere radiolog, og bruk av takster som er forbeholdt manuellterapeuter.»
- «Det følger av lovvedtaket at personer som ønsker å kalle seg manuellterapeut må søke om autorisasjon innen 12 måneder etter at det åpnes for slik søknad, noe som tilsier at lovgiver hadde en klar forutsetning om at personer som skulle utøve manuellterapeutkompetanse, jf. de fullmaktene komiteen henviste til i innstillingen, må søke autorisasjon.»

NMF støtter derfor departementets forslag til endringer av forskrifter. Vi tillater oss imidlertid å fremme følgende tilleggsendringer:

- I forskrift 1. september 2017 nr. 1334 om «funksjons- og kvalitetskrav for fysioterapeuter med kommunal driftsavtale» bør tittelen endres til:

*Forskrift 1. september 2017 nr. 1334 om funksjons- og kvalitetskrav for fysioterapeuter **og manuellterapeuter** med kommunal driftsavtale.*

- I forskrift 28. juni 2022 nr. 1230 om «stønad til dekning av utgifter til fysioterapi m.m» bør tittelen endres til:

*Forskrift om stønad til dekning av utgifter til fysioterapi, **manuellterapi** m.m.*

Ved å innarbeide *manuellterapeuter* og *manuellterapi* i benevnelsene vil det bli tydeligere hvilke yrkesgrupper og tjenester som forskriftene omfatter.

Fortsatt del av den offentlige helsetjenesten

Muskel- og skjelettsykdommer og -skader er den viktigste årsaken til sykefravær og er, sammen med psykiske lidelser, dominerende årsak til uførepensjonering. Muskel- og skjelettsykdommer og -skader er ifølge FHI den diagnosegruppen som «plager flest og koster mest». Diagnosegruppen koster det norske samfunnet mer enn 255 milliarder hvert år (Folkehelse rapporten 2022 og Skogli, Theie, Stokke, & Lind, 2019).

Manuellterapeuters faglige kjerneområde er forebygging, utredning, diagnostikk og behandling av muskel- og skjelettsykdommer og -skader. Muskelskjelettområdets store omfang og samfunnsøkonomiske betydning taler sterkt for at manuellterapeuter forblir del av den offentlige helsetjenesten. Vi anser i likhet med departementet at manuellterapeuter skal beholde eksisterende driftsavtaler og gis adgang til å søke på nye driftsavtaler med kommunene eller på stillinger som fysioterapeuter i den kommunale helse- og omsorgstjenesten eller i spesialisthelsetjenesten. Dette vil sikre tilgjengelighet og kvalitet på tjenesten ved at pasientene sikres regulerte priser, adgang til egenandelstak-ordningen mv.

Overgangsordning

Stortingets vedtak om innføring av autorisasjon forutsetter at

- 1. Loven trer i kraft fra den tiden Kongen bestemmer. Kongen kan bestemme at de enkelte bestemmelsene i loven skal tre i kraft til forskjellig tid.*
- 2. De som på det tidspunktet loven trer i kraft, bruker titlene manuellterapeut, naprapat, osteopat eller paramedisiner, kan fortsatt bruke titlene inntil de eventuelt får endelig avslag på søknad om autorisasjon som manuellterapeut, naprapat, osteopat eller paramedisiner. Retten til å bruke titlene faller likevel bort dersom det ikke er søkt om autorisasjon som manuellterapeut, naprapat, osteopat eller paramedisiner innen 12 måneder etter at det er åpnet for slik søknad.*
- 3. Kongen kan gi forskrift med ytterligere overgangsregler.*

Departementets forslag til overgangsordning i høringsnotatets kapittel 5.3 er etter vårt syn helt i tråd med stortingsvedtaket.

Når det åpnes for å søke autorisasjon vil det ikke lenger være behov for å registrere fysioterapeuter med «tilleggskompetanse sykmeldings-, rekvisisjons- og henvisningsrett» i Helsepersonellregistret. Ved overgangsperiodens utløp og alle søknader innkommet i overgangsperioden er behandlet, kan alle oppføringer av tilleggskompetansen fjernes.

Vennlig hilsen

NORSK MANUELLTERAPEUTFORENING

Peter Chr. Lehne

leder